

7 วิธีจัดการน้ำบริโภค ให้สะอาดปลอดภัย

กรมอนามัย
ศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์
ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ

น้ำดื่ม-น้ำใช้ ต้องเป็นน้ำที่สะอาดปราศจากสิ่งเจือปน หรือสารพิษต่างๆ

1

การจัดการแหล่งน้ำที่ถูกสุขลักษณะ

- ระบบประปา
- กังเก็บน้ำฝนประจำครอบครัว
- บ่อน้ำตื้น ต้องสร้างให้ถูกหลักสุขาภิบาล ห่างไกลจากส้วม ดอกสั้ว หลุมฝังกลบ ชยะ และแหล่งมลพิษ
- บ่อน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำลึก มีปริมาณน้ำมาก และคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี

2

การต้ม เป็นวิธีทำน้ำให้สะอาดที่ง่าย สะดวก ประหยัด และปลอดภัยที่สุด โดยต้มให้เดือดอย่างน้อย 5 นาที

3

การกรอง เป็นวิธีการปล่อยให้น้ำไหลผ่านชั้นของวัตถุ คือ ทรายละเอียด ทรายหยาบ ถ่าน กรวดละเอียด กรวดหยาบ อิฐหัก เป็นต้น ดิน ฝุ่นละออง และเชื้อโรคที่ลอยอยู่ในน้ำจะถูกกรอง แต่อาจจะมีเชื้อโรคปะปนอยู่

4

การกลั่น เป็นวิธีทำน้ำสะอาดที่เสียค่าใช้จ่ายมากแต่ได้น้ำที่บริสุทธิ์ที่สุด โดยต้มน้ำให้กลายเป็นไอ แล้วปล่อยให้ผ่านไปในท่อเย็น ไอน้ำก็จะกลั่นตัวกลายเป็นหยดน้ำ นิยมนำไปใช้ในวงการแพทย์หรือใช้ในงานอุตสาหกรรมบางอย่าง

5

การทำให้ตกตะกอน เป็นวิธีที่ง่ายและใช้กันทั่วไป โดยแขวงสารส้มแล้วตั้งทิ้งไว้ประมาณครึ่งชั่วโมง สิ่งสกปรกจะตกตะกอนลงไปอยู่ที่ก้นของภาชนะ น้ำยังอาจมีเชื้อโรคหรือแร่ธาตุต่าง ๆ อยู่

6

การใช้สารเคมี เพื่อต้องการฆ่าเชื้อโรค สารเคมีที่ใช้ ได้แก่

- คลอรีน เติมนลงในน้ำ คนให้ละลาย แล้วผสมคลอรีน ถ้าได้กลิ่นคลอรีนเล็กน้อยถือว่าใช้ได้ ปิดฝาทิ้งไว้ ๑๐ นาที จากนั้นเปิดฝาเพื่อให้คลอรีนระเหยก่อนจึงนำไปใช้ได้
- ต่างกับทิม ละลายต่างกับทิมเข้ากับน้ำจนเป็นสีชมพูอ่อนก็นำไปใช้ได้
- ทิงเจอร์ไอโอดีน หยดลงในน้ำประมาณ 5-6 หยดต่อน้ำ 1 ลิตร แล้วตั้งทิ้งไว้ 20-30 นาที

7

น้ำดื่มบรรจุขวด ควรเลือกที่ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่มีการตกตะกอน

ต้มน้ำให้เดือด
อย่างน้อย 5 นาที

ภาชนะที่ใช้บรรจุน้ำดื่ม-น้ำใช้ต้องสะอาด และมีฝาปิดให้มิดชิด เพื่อป้องกันสิ่งปนเปื้อน กังใบให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง